

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

Poznań, 18 grudnia 2025 r.

KN-IV.431.35.2025

Pan
Marek Górczewski
Wójt Gminy Osiek Mały
ul. Główna 1
62-613 Osiek Mały

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne.

Zakres kontroli
(w tym:
podstawa
prawna, okres
objęty
kontrolą)

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej¹, w związku z art. 18 ust. 4 ustawy z dnia 16 maja 2019 r. o Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej². Przedmiotem kontroli była ocena prawidłowości realizacji zadania, na które udzielono dopłaty ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej (zwanego dalej „Zadaniem”).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

Nazwa jednostki kontrolowanej

Urząd Gminy w Osieku Małym, ul. Główna 1, 62-613 Osiek Mały.

Kontroler

Tomasz Kmiecik – inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu (pełniący obowiązki kierownika zespołu kontrolnego), upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 265/25 z dnia 14 października 2025 r. oraz nr 302/25 z 31 października 2025 r.

Maria Fornalska – starszy inspektor wojewódzki z Wydziału Kontroli Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Poznaniu upoważnienie Wojewody Wielkopolskiego nr 265/25 z dnia 14 października 2025 r. oraz nr 302/25 z 31 października 2025 r.

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych

Kontrolę przeprowadzono w dniach od 15 października do 7 listopada 2025 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej

Marek Górczewski – Wójt Gminy Osiek Mały, zwany dalej „Wójtem Gminy”.

(akta kontroli: str. 1-9, 32-33)

Na podstawie art. 47 ustawy o kontroli w administracji rządowej, przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

II. Ocena kontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Wojewoda Wielkopolski ocenia pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, wydatkowanie przekazanych Gminie Osiek Mały środków finansowych pochodzących z Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 224 ze zm.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 402 ze zm., zwanej dalej: „ustawą o Funduszu”.

Ocenę uzasadnia:

- terminowe zawarcie umowy z operatorem świadczącym usługi publicznego transportu zbiorowego,
- prawidłowe obliczenie dopłaty na realizację zadania operatorowi świadczącemu usługi publicznego transportu zbiorowego,
- wykorzystanie środków z Funduszu zgodnie z przeznaczeniem,
- terminowe sporządzenie rocznego sprawozdania z realizacji zadania.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego.

Zadanie objęte kontrolą to zadanie publiczne o charakterze ponadgminnym, które gmina realizuje na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym³, tj. transport zbiorowy, na które udzielono dopłaty ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej, zwanego dalej „Funduszem”. Fundusz jest państwowym funduszem celowym, przeznaczonym na realizację zadań własnych gminy dotyczących zapewnienia funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

Wojewoda Wielkopolski na podstawie umowy zawartej z Gminą Osiek Mały, zwanej dalej „Gminą”, o objęciu w 2024 roku dopłatą ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej⁴, przekazał w 2024 r. na realizację zadania środki z Funduszu w łącznej kwocie 516 654,00 zł. Środki przekazywano na podstawie złożonych przez Gminę wniosków o dopłatę z dnia:

- 19 marca 2024 r. w kwocie 58 080,00 zł,
- 19 marca 2024 r. w kwocie 33 900,00 zł,
- 16 kwietnia 2024 r. w kwocie 51 132,00 zł,
- 17 maja 2024 r. w kwocie 53 286,00 zł,
- 19 czerwca 2024 r. w kwocie 48 492,00 zł,
- 12 lipca 2024 r. w kwocie 42 030,00 zł,
- 14 sierpnia 2024 r. w kwocie 11 178,00 zł,
- 12 września 2024 r. w kwocie 10 206,00 zł,
- 16 października 2024 r. w kwocie 55 440 zł,
- 18 listopada 2024 r. w kwocie 60 720,00 zł,
- 10 grudnia 2024 r. w kwocie 50 160,00 zł,
- 11 grudnia 2024 r. w kwocie 42 030,00 zł.

(akta kontroli: str. 164-174)

Całkowita wartość zadania wyniosła 637 206,60 zł, z tego: 516 654,00 zł pochodziło ze środków z Funduszu a 120 552,60 zł jako wkład własny Gminy (co stanowiło 18,92% poniesionych wydatków). Gmina sfinansowała ze środków własnych część ceny usługi w wysokości nie mniejszej niż 10%, zgodnie z art. 13 ust. 3 pkt 1 ustawy o Funduszu.

(akta kontroli: str. 164-174)

³ Dz. U. z 2025 r. poz. 1153, zwanej dalej: „ustawą o samorządzie gminnym”.

⁴ Umowa nr 27.39/2023 zawarta 21 grudnia 2023 r., zwana dalej: „Umową z Wojewodą”.

Gmina wydatkowała otrzymane środki zgodnie z przeznaczeniem ustalonym w § 1 ust. 1 umowy z Wojewodą, na dofinansowanie zadań polegających na wykonywaniu przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej na 16 liniach komunikacyjnych objętych umową.

(akta kontroli: str. 57-63, 164-174)

Gmina zabezpieczyła środki finansowe na realizację zadania w budżecie na 2024 r., w dziale 600, rozdziale 60004, paragrafie 4300⁵.

(akta kontroli, str. 35-56)

Gmina dokonała wyboru operatora na wykonywanie usługi przewozowej w zakresie przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej w trybie bezpośrednim na podstawie art. 22 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym⁶. Gmina zamieściła 10 maja 2023 r. ogłoszenie o zamiarze zawarcia umowy z operatorem w trybie bezpośrednim w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy, na swojej stronie internetowej oraz na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Gminy.

(akta kontroli, str. 95-103)

W okresie kontrolowanym przewozy realizowało Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej S.A. z siedzibą w Koninie zwane dalej „operatorem”.⁷ Operator wykonał 172 218 wozokilometrów. Wartość umowy z operatorem wyniosła 637 206,60 zł. Kwota dopłaty do 1 wozokilometra przewozów o charakterze użyteczności publicznej wyniosła 3,00 zł i zgodnie z § 1 ust. 3 umowy z Wojewodą nie była wyższa niż 3,00 zł i nie była wyższa niż 90% ceny usługi.

(akta kontroli, str. 57-63, 164-174)

Gmina prowadziła wyodrębniony rachunek bankowy dedykowany do obsługi środków z Funduszu.

(akta kontroli: str. 58-63, 107-109)

Gmina przekazała Wojewodzie Wielkopolskiemu 31 stycznia 2025 r. roczne sprawozdanie z wykonania zadania, co było zgodne z terminem określonym w § 5 ust. 1 umowy z Wojewodą.

(akta kontroli: str. 147-157)

Gminy zamieściła na swojej stronie internetowej informację o pozyskaniu dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Celowego na realizację zadania zgodnie z § 12 ust. 1 i ust. 2 umowy.

(akta kontroli: str. 90-94, 110-113)

IV. Stwierdzone nieprawidłowości.

1. Wójt Gminy zawarł umowę z operatorem pomimo niezyskania zgody organu stanowiącego, tj. Rady Gminy, co było niezgodne z art. 22 ustawy o Funduszu.

(akta kontroli: str. 64-65)

Wójt Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że umowa z operatorem „(...) została zawarta na podstawie uchwały nr 322/23 Rady Gminy Osiek Mały z dnia 13 stycznia 2023 r. w sprawie wyrażenia zgody na umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego. Z uwagi na fakt, że uchwała miała charakter ogólny i nie ograniczała okresu jej obowiązywania

⁵ Uchwałą nr 400/23 Rady Gminy Osiek Mały z dnia 28 grudnia 2023 r. w sprawie uchwały budżetowej na rok 2024.

⁶ Dz. U. z 2025 r. poz. 285., zwana dalej „ustawą o publicznym transporcie zbiorowym”.

⁷ Na podstawie umowy nr IZD/1/K/2024 zawartej 2 stycznia 2024 r., zwanej dalej „umową z operatorem”.

wyłączenie do roku 2023 r., została potraktowana jako zachowująca moc w zakresie udzielenia zgody na kontynuację świadczenia usług w 2024 r. (...)”.

(akta kontroli: str. 123-128)

Powyższe argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ uzyskanie dopłaty ze środków Funduszu wymaga złożenia każdorazowo, corocznie wniosku o dopłatę, a następnie zawarcia umowy z Wojewodą o objęciu dopłatą ze środków Funduszu. Wobec tego wymagane również jest za każdym razem uzyskanie zgody organu stanowiącego na zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, która obejmuje linie objęte dopłatą a wyszczególnione w umowie z Wojewodą o objęciu dopłatą ze środków Funduszu. W związku z powyższym uchwała podjęta przez organ stanowiący nie może mieć charakteru ogólnego i powinna odnosić się do okresu w jakim wykonywane będą usługi przewozowe na liniach objętych dopłatą ze środków z Funduszu.

2. Wójt Gminy nie zawarł w umowie z operatorem zapisów w zakresie:

- a. warunków dotyczących norm jakości oraz podnoszenia jakości usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego,
- b. wymagań w stosunku do środków transportu, w tym dotyczących wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych, a także ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej,
- c. sposobu rozpatrywania przez operatora skarg i reklamacji składanych przez pasażerów oraz przyznawania ewentualnych odszkodowań wynikających z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego,
- d. sposobu dystrybucji biletów,
- e. stron umowy, która obowiązana jest uzgodnić zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi,

co było niezgodne z art. 25 ust. 3 pkt 4, 5, 8, 14, 16 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

(akta kontroli: str. 57-63, 118-120)

Wójt Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że w odniesieniu do:

- a. warunków dotyczących norm jakości oraz podnoszenia jakości usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego: „(...) jakość świadczonych usług wynika z powszechnie obowiązujących przepisów prawa, a dodatkowo organizator monitoruje tę jakość poprzez bieżący nadzór, analizy zgłoszeń pasażerów”.

Powyższe argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ Wójt Gminy w sposób ogólny powołał się na stosowanie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, natomiast ustawa o publicznym transporcie zbiorowym wprost wskazuje w art. 25 ust. 3 pkt 4, że umowa z operatorem określa ww. warunki.

- b. wymagań w stosunku do środków transportu, w tym dotyczących wprowadzania nowoczesnych rozwiązań technicznych, a także ich dostosowania do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz osób o ograniczonej zdolności ruchowej: „(...) Gmina Osiek Mały przy określaniu wymagań w stosunku do środków transportu wykorzystywanych do realizacji przewozów o charakterze użyteczności publicznej, kierowała się obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy

o publicznym transporcie zbiorowym oraz rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 25 czerwca 2019 r. (...)."

Powyższe argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ Wójt Gminy powołał się na stosowanie powszechnie obowiązujących przepisów prawa, natomiast ustawa o publicznym transporcie zbiorowym wprost wskazuje w art. 25 ust. 3 pkt 5, że umowa z operatorem określa ww. wymagania.

- c. sposobu rozpatrywania przez operatora skarg i reklamacji składanych przez pasażerów oraz przyznawania ewentualnych odszkodowań wynikających z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego: „zasady rozpatrywania skarg i reklamacji określono w formularzu reklamacji przewozów operatora, który znajduje się na stronie internetowej operatora”.

Powyższe argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ Wójt Gminy powołał się na formularz reklamacji przewozów operatora dostępny na stronie internetowej operatora, natomiast ustawa o publicznym transporcie zbiorowym wprost wskazuje w art. 25 ust. 3 pkt 8, że w umowie z operatorem określa się sposób rozpatrywania przez operatora skarg i reklamacji składanych przez pasażerów oraz przyznawania ewentualnych odszkodowań wynikających z realizacji usług świadczonych w zakresie publicznego transportu zbiorowego.

- d. sposobu dystrybucji biletów: „(...) w § 3 umowy operator został zobowiązany do dystrybucji biletów (...)”.

Powyższe argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ zobowiązanie do dystrybucji biletów przez operatora nie oznacza sposobu w jaki będą one dystrybuowane, o którym mowa w art. 25 ust. 3 pkt 14 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

- e. stron umowy, która obowiązana jest uzgodnić zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi: „operator korzystał z infrastruktury na podstawie zaświadczeń wydanych przez organizatora zgodnie z art. 28 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym.

Powyższe argumenty nie zasługują na uwzględnienie, ponieważ w umowie nie wskazano strony umowy, która obowiązana jest uzgodnić zasady korzystania z przystanków komunikacyjnych i dworców z ich właścicielami lub zarządzającymi, co było niezgodne z art. 25 ust. 3 pkt 16 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

(akta kontroli: str. 123-128)

- 3. Gmina nie zamieściła w ogłoszeniu o zamiarze wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego poprzez bezpośrednie zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, przewidywanego czasu trwania umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, co było niezgodne z art. 23 ust. 4 pkt 5 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

(akta kontroli: str. 95-103)

Wójt Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że pominięcie powyższej informacji miało charakter omyłki pisarskiej oraz, że w kolejnych publikacjach Gmina dołoży szczególnej staranności w zakresie zgodności treści ogłoszeń z art. 23 ust. 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.

(akta kontroli: str. 123-128)

4. Gmina nie wyodrębniła w ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków Funduszu, co było niezgodne z § 11 ust. 1 umowy z Wojewodą.

(akta kontroli: str. 123-141)

Wójt Gminy w złożonych wyjaśnieniach podał, że Gmina prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków dokonywanych ze środków Funduszu i środków własnych jako całość, bez podziału na środki Funduszu i środki własne.

(akta kontroli: str. 142-144)

V. Zalecenia i wnioski.

Biorąc pod uwagę ustalenia zawarte w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym wnoszę o:

1. Zawieranie z operatorem publicznego transportu zbiorowego umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, po uzyskaniu zgody organu stanowiącego, zgodnie z art. 22 ustawy o Funduszu.
2. Określanie w umowie o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego elementów wskazanych w art. 25 ust. 3 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
3. Zamieszczanie w ogłoszeniu o zamiarze wyboru operatora publicznego transportu zbiorowego poprzez bezpośrednie zawarcie umowy o świadczenie usług w zakresie publicznego transportu zbiorowego, elementów wskazanych w art. 23 ust. 4 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym.
4. Prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków dokonywanych ze środków Funduszu, zgodnie z zapisami umowy o objęciu dopłatą ze środków Funduszu rozwoju przewozów autobusowych o charakterze użyteczności publicznej.

VI. Pozostałe informacje.

Informację o sposobie wykonania zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynie ich niepodjęcia, należy przekazać w terminie 30 dni od daty doręczenia niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Wojewoda Wielkopolski

Agata Sobczyk

/kwalifikowany podpis elektroniczny/